

Súd: Okresný súd Čadca
Spisová značka: 14P/7/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5321200506
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 07. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Lenka Lenártová
ECLI: ECLI:SK:OSCA:2021:5321200506.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Čadca sudkyňou Mgr. Lenkou Janíkovou vo veci starostlivosti o maloleté dieťa:

J., nar. XX.XX.XXXX,

zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Čadca, dieťa rodičov - matka: H., nar. XX.XX.XXXX, bytom K. a otec: J., nar. XX.XX.XXXX, bytom M., o zmenu úpravy práv a povinností k maloletému dieťaťu, takto

rozhodol:

I. M e n í rozsudok Okresného súdu Čadca, č. k. 12P/15/2017-261 zo dňa 27.03.2019, v časti úpravy práv a povinností k mal. dieťaťu tak, že s c h v a ľ u j e rodičovskú dohodu o úprave výkone rodičovských práv a povinností k mal. dieťaťu v nasledovnom znení:

Mal. J., nar. XX.XX.XXXX sa z v e r u j e do osobnej starostlivosti matky. Právo zastupovať a spravovať jeho majetok m a j ú obaja rodičia.

Otec sa z a v ä z u j e prispievať na výživu mal. J., nar. XX.XX.XXXX, sumou 50 € mesačne vždy do 15. dňa v mesiaci vopred, k rukám matky mal. dieťaťa.

Styk otca s mal. dieťaťom sa n e u p r a v u j e, tento sa ponecháva na dohodu rodičov.

II. Súd u r č u j e nad výchovou a starostlivosťou mal. J., nar. XX.XX.XXXX dohľad na obdobie 1 roka, ktorý bude vykonávaný prostredníctvom Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Čadca.

III. Žiaden z účastníkov n e m á p r á v o na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Návrhom doručeným súdu dňa 24.02.2021 rodičia žiadali o schválenie rodičovskej dohody o zmene úpravy práv a povinností k mal. J..

2. Na pojednávanie nariadené v tejto veci na deň 14.07.2021 sa nedostavil kolízny opatrovník, ktorý svoju neprítomnosť ospravedlnil z dôvodu čerpania dovolenky, pričom žiadal, aby sa pojednávalo bez ich prítomnosti. Za danej situácie súd konal a rozhodol bez prítomnosti kolízneho opatrovníka.

3. Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom rodičov a oboznámením sa s listinnými dôkazmi týkajúcimi sa príjmov a výdavkov účastníkov konania a rozhodol podľa nasledovných ustanovení zákona:

4. Podľa § 28 ods. 2 Zákona o rodine (ZR), rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy mal. dieťaťa.

5. Podľa § 36 ods. 1, veta prvá, druhá a štvrtá ZR, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ustanovenia § 24, § 25 a § 26 sa použijú primerane.

6. Podľa § 26 ZR, ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

7. Podľa § 24 ods. 3 a 4 ZR - rozhodnutie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností možno nahradiť dohodou rodičov. Dohoda musí byť schválená súdom, inak je nevykonateľná. Súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

8. Podľa § 25 ods. 1 ZR, rodičia sa môžu dohodnúť o úprave styku s maloletým dieťaťom pred vyhlásením rozhodnutia.

9. Podľa § 62 ods. 1 - 5 ZR:

- plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času kým deti nie sú schopné samé sa živiť.
- obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov, dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.
- každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené, nepľnoleté dieťa, alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.
- pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd prihliadne aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.
- výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

10. Podľa § 65 ods. 1,2 ZR, ak rodičia mal. dieťaťa spolu nežijú súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti, alebo schváli dohodu o výške výživného. Súd postupuje rovnako aj v prípade, ak rodičia spolu žijú, ale jeden z nich svoju vyživovaciu povinnosť voči maloletému dieťaťu dobrovoľne neplní.

11. Podľa § 75 ods. 1 ZR, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

12. Podľa § 76 ods. 1 ZR, výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

13. Z vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že o úprave rodičovských práv a povinností bolo naposledy rozhodnuté rozsudkom Okresného súdu Čadca, č. k. 12P/15/2017-261 zo dňa 27.03.2019. Uvedeným rozhodnutím bol mal. J. zverený do osobnej starostlivosti otca, ktorý ho mal zastupovať a spravovať jeho majetok v bežných veciach. Matka bola povinná prispievať na výživu mal. dieťaťa sumou 50 € mesačne. Zároveň bol upravený styk matky s mal. dieťaťom.

14. V tom čase mal lepšie predpoklady na zabezpečenie osobnej starostlivosti o maloletého otec. Vo veci bolo nariadené aj znalecké dokazovanie ohľadom zdravotného stavu matky, kedy bolo konštatované, že pokiaľ matka nebude liečená (diagnostikovaná zmiešaná porucha osobnosti), môže dochádzať k dekompenzácii jej stavu, čo môže mať negatívny dopad na zvládnutie starostlivosti o mal. dieťa.

15. V porovnaní s vyššie uvedeným rozhodnutím súd môže konštatovať, že došlo k takej zmene pomerov, ktorá odôvodňuje zmenu úpravy práv a povinností k mal. dieťaťu.

16. Aktuálne zabezpečuje starostlivosť o maloletého matka, a to na základe dohody s otcom. Maloletý je v jej starostlivosti už rok, chce mu zmeniť aj školu, aby nemusel maloletý cestovať a ráno sa mohol aj vyspať. Kolízny opatrovník v správe z prešetrenia pomerov konštatoval, že matka zabezpečuje dieťaťu riadnu starostlivosť.

17. Pokiaľ sa týka výšky výživného, vychádzal súd z dohody rodičov, ktorí sa dohodli na sume 50 € mesačne a z pomerov rodičov, keď:

- matka poberá invalidný dôchodok vo výške 140 € mesačne, od 07.07.2021 bude pracovať na 10 hodín týždenne s príjmom 3,58 € v hrubom/hodinu.

- otec pracuje na 10 hodín týždenne a jeho základná mesačná mzda je 200 € v čistom. Pokiaľ má odpracované aj nejaké soboty, zamestnávateľ mu to vyplatí, potom môže byť jeho príjem aj do cca 450 € mesačne. Robí aj fušky, kde si vie za jednu privyrobiť 50 €.

- mal. J. bude od 09/2021 žiakom 7. ročníka základnej školy, je zdravý, sú u neho len bežné výdavky na stravu, ošatenie, hygienu a pod.

18. Súd má za to, že rodičovská dohoda o úprave práv a povinností k mal. dieťaťu je v záujme mal. dieťaťa, preto ju súd schválil.

19. Rodičovská dohoda odráža skutočnosť, že starostlivosť o mal. dieťa zabezpečuje matka, v ktorej starostlivosti neboli zistené nedostatky.

20. Pokiaľ sa týka výšky výživného, otec bude hradiť výživné primerané jeho súčasným pomerom a potrebám mal. dieťaťa. Zároveň matka uviedla, že výživné v sume 50 € považuje za dostatočné, nakoľko otec robí aj nákupy a vždy, keď má finančné prostriedky, dá im aj viac.

21. V otázke styku otca s mal. dieťaťom sa rodičia vedia dohodnúť, styk preto nežiadali formálne upraviť a tento ponechali na vzájomnú dohodu rodičov.

22. Keďže rozhodnutím súdu došlo v súlade s ust. § 231 CSP k zmene ostatného rozsudku v časti úpravy práv a povinností k mal. J., súd túto skutočnosť uviedol vo výroku rozsudku.

K výchovnému opatreniu

23. Podľa § 37 ods. 2 písm. b) Zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd môže rozhodnúť o uložení týchto výchovných opatrení: určí nad výchovou maloletého dieťaťa dohľad; dohľad vykonáva najmä za súčinnosti orgánu sociálnoprávnej ochrany detí, obce, školy, neštátnych subjektov a zariadenia, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené.

24. Podľa § 37 ods. 7 Zákona o rodine, súd sleduje vykonávanie výchovných opatrení najmä v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou, neštátnym subjektom a s príslušným zariadením.

25. Podľa § 37 ods. 8 Zákona o rodine, súd hodnotí účinnosť výchovného opatrenia priebežne tak, aby pred uplynutím obdobia, ktoré uviedol v rozhodnutí o jeho uložení, zhodnotil splnenie účelu výchovného opatrenia. Súd zruší výchovné opatrenie, ak splnilo svoj účel. Ak je to v záujme maloletého dieťaťa, môže súd rozhodnúť o opakovanom uložení výchovného opatrenia alebo o uložení iného vhodného výchovného opatrenia. Ak súd na základe zhodnotenia účinnosti výchovného opatrenia rozhoduje o opakovanom uložení výchovného opatrenia podľa odseku 3 alebo o uložení iného vhodného výchovného opatrenia podľa odseku 3 alebo o nariadení ústavnej starostlivosti podľa § 54, môže dočasne upraviť pomery maloletého dieťaťa do právoplatnosti rozhodnutia.

26. Účelom výchovného opatrenia podľa § 37 ods. 2 písm. b) Zákona o rodine je vykonávať dohľad nad výchovou maloletých detí tak, aby došlo k zlepšeniu starostlivosti o maloleté deti zo strany rodičov, ktorí si musia riadne plniť svoje rodičovské povinnosti, pričom účinnosť uloženého výchovného opatrenia bude v zmysle § 37 ods. 7 Zákona o rodine sledovaná v súčinnosti s Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Čadca.

27. Matka v minulosti mala psychiatrické problémy, ktoré spôsobili, že nedokázala zabezpečiť riadnu starostlivosť o mal. dieťaťa, ktoré aj bolo preto zverené do osobnej starostlivosti otca. Aktuálne sa situácia u matky síce stabilizovala, naďalej pretrváva potreba psychiatrickej starostlivosti a liečby (viď lekárska správa č. I. 20), preto je podľa názoru súdu v záujme mal. dieťaťa, aby bol vykonávaný dohľad nad starostlivosťou matky o maloletého, aby v prípade, ak sa matke zhorší jej zdravotný stav, súd o tom mal vedomosť a vedel v prípade potreby zakročiť.

28. Nakoľko súd nezistil žiadne okolnosti hodné osobitného zreteľa, rozhodol podľa § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

29. Po vyhlásení rozsudku sa matka aj otec vzdali práva podať voči nemu odvolanie (čo do výroku o uloženom výchovnom opatrení a o trovách konania).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je odvolanie prípustné.

Odvolanie je potrebné podať v lehote 15 dní odo dňa doručenia rozsudku, na Okresnom súde Čadca.

Rodičia nie sú oprávnení podať voči výroku, ktorým bola dohoda rodičov o úprave práv a povinností k maloletým deťom schválená, odvolanie (§ 122 CMP).

V odvolaní je potrebné uviesť:

- všeobecné náležitosti podania (§ 127 ods. 1 a 2 CSP), t. j.:

ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis a spisovú značku tohto konania

- proti ktorému rozhodnutiu smeruje,

- v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda; rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania,

- z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody podľa § 365 CSP) a

- čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- neboli splnené procesné podmienky,

- súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,

- rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,

- konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

- súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

- súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

- zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené,

- rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, alebo

- súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami.

Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.

Rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov).

Ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, oprávnený môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia.